

4 Árdags í ljóma

Við vorum rétt lagðir af stað – beint fyrir aftan lúðrasveitina – þegar við hittum Þórberg Þórðarson og Margréti konu hans. Það urðu fagnaðarfundir með skáldunum.

6 Forseti ASÍ

Ef við komum hagsmunum okkar fólks betur fyrir með því að leyfa stjórnmálamönnunum að eigna sér heiður af breytingunni – þá gerum við það.

16 Málefni mikilvægari en forystufólkið

Félagsleg réttindi hafa flest komið í gegnum stéttarfélögini. Oftast eftir ómælda baráttu.

I. tölublað · 60 árgangur · Vor 2011

VINNAN

Tímarit Alþýðusambands Íslands

Snorri Már Skúlason

Baráttunni lýkur aldrei

Vorið er komið með fuglasöng og gróanda. Vorið er tími vona og væntinga og í vorinu miðju er baráttudagur verkalýðsins 1. maí. Alþýðusamband Íslands óskar launafólki og landsmönnum öllum til hamingju með daginn. Baráttunni fyrir bættum kjörum og réttindum folks líkur aldrei. Þess vegna eru stéttarfélögin jafn mikilvæg og raun ber vitni. Þetta vita Íslendingar sem eiga heimsmet í stéttarfélagsþátttöku. Ríflega 86% vinnandi fólks hér á landi er í stéttarfélagi. Þegar litið er yfir sögu íslensku þjóðarinnar undanfarin 100 ár má glögglega sjá hvernig sigrar í réttindabaráttu verkalýðshreyfingarinnar eru samofnir lífskjarabata Íslendinga á sama tíma. Í myndaopnu í tilefni 95 ára afmælis ASÍ hér í blaðinu má t.d. sjá við hvernig húsakost fjöldi fólks bjó framan af síðustu öld. Húsnaðismálum voru einmitt eitt af fyrstu baráttumálum verkalýðshreyfingarinnar en stórsigur vannst í þeim málum með lagasetningu um verkamannabústaði 1929. Á baráttudegi verkalýðsins er holtt að líta til baka og minn-

ast þess sem áunnist hefur því stundum talar fólk eins og þau réttindi og kjör sem Íslendingar búa við á vinnumarkaði í dag hafi orðið til af sjálfu sér. Fallið af himnum ofan. Þannig er það ekki. Það var barist fyrir þeim, oft af hörku. Og enn er barist þó vígstaðan hafi góðu heilli breyst til batnaðar á tæpri öld. Mikilsvert er að launafólk sé meðvitað um að baráttunni líkur aldrei.

þegar hann gekk með föður sínum Thor Vilhjálmsyni og Þórbergi Þórðarssyni í 1. maí göngu á 7. áratugnum. Meðal annars efnis í blaðinu má nefna viðtal við forseta ASÍ Gylfa Arnbjörnsson, fjallað er um trúnaðarmenn, jöfnun lífeyrirréttinda og kastljósini er beint að nýjum varaforseta Alþýðusambandsins Signýju Jóhannesdóttur.

Alþýðusamband Íslands fagnar 95 ára afmæli í ár. Með samstöðuna að vopni höfum við unnið stóra sigra og það er morgunljóst að án baráttu verkalýðsfélaga væri hér margt á verri veg farið. Við byggjum á þessari löngu sögu þegar við göngum til móts við framtíðina. Það er ekki slæmt veganesti.

Vinnan • 1. tölublað • 60. árgangur
Ritstjóri: Snorri Már Skúlason • Ábyrgðarmaður: Gylfi Arnbjörnsson
Umþrot: Tómas Þóli Hafþórsson • Prentun: Isafoldarprentsmiðja
Forsíðumynd: 1. maí ganga í Reykjavík á sjötta áratug 20. aldar
Ljósmyndir: Lárus Karl Ingason, Ljósmyndasafn Reykjavíkur, Myndasafn Jóns Bjarnasonar, Sígsafn Alþýðu í þjóðskjalasafni, Myndasafn Sigurðar Guttormssonar

Guðmundur Andri Thorsson rifjar upp 1. maí göngu með pabba

Árdags í ljóma

Þegar ég var líttill, árdags í ljóma, fór ég alltaf í 1. maí göngur með pabba – mamma nennti ekki enda vann hún við að taka ekki afstöðu til deilumálanna í samfélaginu heldur segja bara frá þeim. Hún var heima að hvíla sig á samfélaginu.

En við pabbi fórum galvaskir í kröfugöngu. Í minningunni skein sólin á þessum árum þann 1. maí og ég hafði aldrei séð neitt jafn frott og glampandi lúðrana hjá Lúðrasveit Verkalýðsins og blaktandi fánana hjá stoltum verklýðsfélögum.

Það var taktur í deginum. Það var staðfestusvipur á andlítum fólksins, samhljómur í kröfum þess; það var eining. Þetta var áður en menn fóru að rækta af natni blæbrigðin í ágreiningnum á vinstri kantinum vinstra megin við vinstri og sérleiðahafarnir fóru að ganga hver undir sínum privatborðum til að allt sem þeir gengju undir væri alveg áreiðanlega hundrað prósent samkvæmt bókstafnum og réttara en hjá hinum – og hétu alltaf eithvað með “einingu”.

Þegar við pabbi vorum í kröfugöngunum var einingen sem sagt ekki öll í litlum einingum. Hún bara var. Þetta voru almennar línar: menn stóðu annaðhvort með launafólk eða ekki. Svo gátu menn verið í allskonar pólitískum flokkum. Í þessum göngum kom launafólk saman til að leggja áherslu á kröfur sínar um hærri laun, aukin réttindi, réttlátt þjóðfélag og sá sem vildi taka undir þessar kröfur gekk með launafólkiniu án þess að velta fyrir sér frekari útfærsluátríðum. Og sólin skein því að það var 1. maí, fánarnir blöktu og lúðrarnir glömpuðu og blésu – árdags í ljóma.

Þetta eru góðar minningar.

Samt varð ég einu sinni dálítioð stressaður að vera með pabba á 1. maí. Ætli ég hafi ekki verið sjö ára og mér þótti það brýnast af öllu að vera nógú nálægt lúðrasveitinni til að njóta þess að horfa á búningana grænu, láta taktfasta baráttumarsana fylla brjóst mitt glaðbeittum hugsjónum – og heyra hlemmuna (sem var uppáhaldshljóðfærið mitt).

Við vorum rétt lagðir af stað – beint fyrir aftan lúðrasveitina – þegar við hittum Þórberg Þórðarson og Margréti konu hans. Það urðu fagnaðarfundir með skáldunum. Kannski stóðu þeir hvor á sínum enda í heimi skáldskaparins en með þeim var góður

vinskapur og á þessum degi auðvitað algjör eining – eining í faginu. Þeir fóru strax að stinga saman nefjum; Þórbergur að segja frá einkennilegum mönnum og skrýmslum og pabbi að segja frá ævintýrum í „suðurlöndum“ eins og Ítalía, Spánn og Frakland hétu á þessum árum. Þeir fóru sér hægt en Margrét leiddi mig á undan jafn áfjáð í að ná aftur í lúðrasveitina og ég; eftir þetta fannst mér Margrét alltaf vera vinkona mína og gott ef var ekki einhvers konar eining á milli okkar líka – aðstandendur skálda. Við vorum að minnsta kosti mjög samhent í því að býsnast yfir köllunum fyrir aftan okkur, sem voru komnir á kaf í heim skáldskaparins. Voru á kaf í faginu sínu.

Og fóru sér hægt.

Hægt og bítandi drögumst við aftur úr þrátt fyrir ítrekaðar umkvartanir okkar Margrétar og áður en yfir lauk höfðum við náð að ganga undir merkjum allra félaganna í samkrulli við baráttufusa meðlimi þeirra hverju sinni. Mig minnir að síðasti borðinn sem við gengum undir hafi verið Sveinafélag hárgreiðslumeistara þar sem sómuðu sér vel tvö skáld með makka, rauðan og brúnan, tuðandi kona og

barn kjagandi á undan. Að lokum vorum við hreinlega drottin út úr sjálfri göngunni – og við Margrét farin að láta skáldin heyra það – en náðum samkomunni aftur niður á torgi þar sem Hannibal var að halda ræðu þar sem ekkert heyrðist nema baráttu brak en fánarnir blöktu sem fyrr, sólin skein og það glampaði á gullna lúðra, árdags í ljóma – það ríkti eining. Við Margrét tókum gleði okkar, enda komin á ný til manna en skáldin tvö voru enn viðsfiarri – í sagnaheiminum sem er handan við og utan við og innan við sjálft mannlífið.

Á eftir bauð pabbi mér á Hótel Borg og keypti handa mér bolla af rfjúkandi súkkulaði og Napóleonsköku. Á meðan ég baksæti við að borða hana án þess að rjóminn sprautaðist út um allt sagði pabbi mér frá því sem Þórbergur hafði verið að segja og líka hann sjálfur – sýndi mér inn í handanheiminn þeirra – en ég sagði pabba frá því hversu flott lúðrasveit in hefði verið og að mig langaði að spila á hlemma þegar ég yrði stóri. Ég var sæll.

Mér hefur alltaf fundist þessi 1. maí ganga okkar pabba og Þórbergs og Margrétar segja sína sögu um samfylgd skálda og launafólks en ég veit bara ekki alveg hverja. Kannski þá að skáldin taka undir með kröfum mannanna um réttlæti og jöfnuð, fylgja þeim að málum – undir öllum fánum – en eru líka svolitið utan við sig eða kannski öllu heldur inni í sér. Eða kannski hitt að skáldskapurinn fer sér hægt; skáldskapurinn er alltaf kröfuganga í hægagangi.

En hitt sá ég löngu síðar á köldum vetrardögum 2008 og 2009: þegar fólkis kemur út á göturnar með kröfur sínar þá ræður það ferðinni - sýni það einingu.

Lúxus · Rómantík · Úrvals veitingastaður · Mannfagnaðir

 HOTEL RANGÁ
Luxury Resort & Dining

Átt þú stórafmæli á árinu 2011?

... 20 - 30 - 40 - 50 - 60 - 70 - 80 - 90 - 100 ára ...

Hótel Rangá býður öllum sem eiga stórafmæli á árinu einstakt afmælistilboð.

Gisting fyrir two á aðeins 2011 krónur á sjálfan afmælisdaginn ef haldið er upp á afmælið með kvöldverði á veitingastað hótelsins.

Nánari upplýsingar á hotelranga.is/

Hótel Rangá | 851 Hella | Sími 487 5700 | Fax 487 5701 | hotelranga@hotelranga.is | www.hotelranga.is

Við vinnum ekki okkar sigra í kastljósi fjölmíðlanna

Gylfi Arnbjörnsson tók við embætti forseta ASÍ á ársfundi sambandsins þremur vikum eftir bankahrunið í október 2008. Síðan þá hefur hann verið með storminn í fangið enda flest gengið mótt launamönnum eftir efnahagshrunið og sér varla fyrir endan á ósköpunum. Óliklegt er að nokkur forseti ASÍ hafi tekið við embætti á meiri ólgutímum. Álagið hefur því verið mikil og persóna Gylfa oft verið í skotlínunni. Sumir af þeim sem umgangast manninn reglulega finnst hann þrifast á erfiðum verkefnum. Og verkefnið undanfarin misseri hefur verið stórt. En hefur ASÍ staðist væntingar í því gjörningaveðri sem gengið hefur yfir frá hruni?

„Það er auðvitað ekki gott fyrir mig að leggja mat á það,“ segir Gylfi. „Um margt hafa aðstæður verið okkur andstæðar og erfiðleikar okkar fólks miklir bæði kjaralega með lækkandi kaupmætti og svo hafa skuldmálin verið heimilum einkar íþyngjandi. Verkalýðshreyfingin vann mikilvægan varnar-sigur með því að tryggja að kjarasamningarnir frá febrúar 2008 héldu gildi sínu eftir hrun. Þannig tókst okkur að verja þá tekjulægstu – en kaupmáttur þeirra var í árslok 2010 svipaður og hann var í ársbyjun 2008. Það er meiri árangur en nokkur önnur verkalýðshreyfing í Evrópu náði og glímuð þær þó við mun minni samdrátt en við hér.

Alþýðusambandið lagði frá upphafi hrunsins áherslu á tvennt. Annars vegar að koma fram með tillögur um hvernig hjálpa bæri fólk að komast í gegnum tekjusamdrátt með því að

dragu úr greiðslubyrði með greiðslufrestum og greiðslujöfnun lána. Hins vegar kröfumst við verulegra breytinga á lögum sem gerði dómskerfinu kleift að dæma fjármálastofnanir til að afskrifa óraunhæfar og ógreiðanlegar skuldur. Jafnframt kröfumst við breytinga á réttarstöðu skuldara gagnvart óréttmætum kostnaði af hálfu rukkaranna. Pessir sigrar voru ekki háðir í fjölmíðum. Áherslan var ekki lögð á ímyndarávinning og vinsældir, heldur beinharða hagsmunabaráttu í bakherberjum stjórnarráðsins með rök réttlætisins að vopni og á stundum hótanir ef annað dugði ekki til.

Hinn kaldi veruleiki stjórnmálanna er nú einu sinni þannig, að ef við komum hagsmunum okkar fólks betur fyrir með því að leyfa stjórnámamönnunum að eigna sér heiðurinn af breytingunni – þá gerum við það – aðalatrichtið er að verja og bæta stöðu okkar fólks.“

RÍKISSTJÓRNINNI FINNST AÐILAR VINNU-MARKAÐARINS FLÆKJAST FYRIR SÉR

Nú er vinstrí stjórn í landinu og maður skildi ætla að þær væri samhljómur með áherslum hennar og verkalýðshreyfingarinnar.

Hvernig hafa samskiptin gengið?

„Það er enginn launung á því að þessi samskipti hafa verið afar stirð, svo ekki sé meira sagt. Auðvitað eru það ákveðin vonbrigði fyrir okkur því maður hefði haldið að sumt ætti að vera auðveldara en ella. Mér finnst við í allt of ríkum mæli hafa staðið frammí fyrir því að þessi ríksstjórn – sem einkennir

sig við norrænu velferðarhefðina – telji aðila vinnumarkaðarins standa í vegi fyrir því að stjórnarflokkarnir komi sínum áformum í framkvæmd. Engu að síður kom það okkur á óvart að vinstrí flokkarnir settu sig á móti því að verkalýðshreyfingin hefði meira um framkvæmd atvinnuleysistrygginga að segja – eins og tilkast á hinum Norðurlöndunum. Í þessu máli hafa atvinnurekendur verið okkur sammála en málid hefur mætt tortryggni og andstöðu af hálfu þingflokkka stjórnarflokkanna. Hitt er einnig mikilvægt að almennt launafolk eigi eigin fulltrúa á þingi. Staðreynind er nefnilega sú að það eru afar fáir þingmenn á Alþingi sem koma úr röðum almenns launafólks en þeim mun fleiri sem eiga sinn starfsferil í opinberu starfi. Afleiðingin er sýnileg. Það fer minna fyrir því að þingmenn beri hagsmuni almenns launafólks fyrir brjósti.“

Margir spyrja sig af hverju ríksstjórnin purfi að koma að gerð kjarasamninga. Hvers vegna klára aðilar vinnumarkaðarins ekki málid sín á milli?

„Ástæðan er einföld. Afkoma og hagsæld okkar fólks ræðst ekki bara af því sem í launaumslagið fer heldur hafa ákvæðanir Alþingis og stjórnvalda afgerandi áhrif þar á. Gerð kjarasamninga getur verið mikilvægt verkfæri, bæði í okkur höndum og í samstarfi við atvinnurekendur og stjórnvöld, til að sameinast um ákveðin markmið og tilteknar leiðir að þeim markmiðum. Þannig geta kjarasamningar til tveggja eða þriggja ára dregið úr óvissu og lagt ákveðinn grunn

að ákvörðunum heimila, fyrirtækja og stjórnvalda. Það eykur verðmætasköpunina og gerir það að verkum að meira er til skiptanna milli launafólks og fyrirtækja. En þá verðum við að sameinast um stefnuna og leiðirnar og þá verða stjórnvöld að leggja þessu lið. Hin leiðin er að einbeita okkur bara að atvinnurekendum, en þá semjum við bara til eins árs í senn (eða skemur) og bregðumst við ákvörðunum stjórnvalda hverju sinni með kröfum á atvinnurekendur. Það yrði verri staða en ekki útlokað að hún geti komið upp.“

VIÐ KOMUMST EKKI LANGT EF VIÐ HÖFUM FÓLKID EKKI MED OKKUR

Mörgum hefur þótt samband ASÍ og SA vera full náið á stundum. Sumir ganga svo langt

lausnin á vanda þeirra er að koma hjólum atvinnulífsins í gang – að hér verði auknar fárfestingar í arðbærum atvinnutækifærum. Því höfum við lagt gríðarlega áherslu á efnahags- og atvinnumálin við ríksstjórnina, en talað fyrir daufum eyrum. Þegar svo er höfum við lagt áherslu á að sameina krafta okkar og atvinnurekenda til að hreyfa þessum málum. Einfaldlega vegna þess að svo stórr hluti okkar félagsmanna hefur grundvallarhagsmuni af því að það takist að þoka þessum málum í rétta átt.“

Kaupmátturinn er 10% lægri nú en í ársbyjun 2008. Hvenær getur launafólk vænst þess að vera komið á sama stað og þá og hvað þarf til?

„Það er mikilvægt að hafa tvennt í huga. Annars vegar hefur kaupmáttur ráðstöfunartekna meðaltekjufólksins dregist mun meira saman ef tekið er tillit til bæði minni kaupmáttar dagvinnulaunanna og þann mikla samdrátt sem varð í sporslum og yfirvinnu. Þó lausnin sé að hluta til fólgin í launahækkunum leysum við þetta aðallega með auknum umsvifum og meiri vinnu. Þess vegna leggjum við svona mikla áherslu á fárfestingar og uppbyggingu. Hins vegar verðum við að hafa það í huga að þessi lækkun kaupmáttar er úr haestu stöðu hans í sögulegu samhengi. Von míni er að með samþlandi launahækkanna og styrkingar krónunnar getum við endurheimt talsverðan hluta þessa kaupmáttar á næstu þremur árum. Hvort það tekst ræðst aftur af auknum umsvifum og hagvexti.“

Hver eru þín skilaboð til launafólks innan ASÍ á baráttudegi verkalýðsins, 1. maí?

„Árangur okkar sem erum í forystu launafólks er háður því að samstaða sé í hreyfingunni um leiðir og lausnir. Ef gagnaðilar okkar, hvort sem það eru atvinnurekendur eða stjórnvöld, finna að við höfum ekki fólkid með okkur þá komumst við ekki langt. Að sama skapi er mikilvægt að sá taktur sem við erum að slá byggi á vilja félagsmannanna og þann vilja verðum við að beisla í starfi okkar. Það gerum við með virkri umræðu innan stéttarfélaganna og með því að virkja hið viðtæka tengslanet okkar í gegnum trúnaðarmennina á vinnustöðunum. Við erum að glíma við ótrúlega erfiðar aðstæður og afar mikilvægt að treysta og efla samstöðuna því hún er forsenda árangurs.“

Ungt fólk á að móta framtíð sína á vinnumarkaði

Ungt fólk í aðildarfélögum ASÍ hefur á undanförnum vikum unnið að stofnun ungliðahreyfingar innan Alþýðusambandsins. Fundað hefur verið vitt og breitt um landið þar sem rætt hefur verið um meginverkefni slíks samráðsvettvangs en fyrirhugað er að halda stofnping í lok maímánaðar. Fram hefur komið á fundunum að meginverkefni ungs fólks í aðildarfélögum ASÍ sé að fræða jafnaldra sína á vinnumarkaði um réttindi sína og skyldur auk þess að fjalla með viðtækum hætti um málefni ungs launafólks.

**EIGUM EKKI BARA AÐ TAKA
Í ARF HELDUR SETJA NÝ VIÐMIÐ**
Hrafnhildur Ólafsdóttir og Stanislaw Bukowski tóku þátt í fundi með ungu launafólki frá 9 stéttarfélögum á höfuðborgarsvæðinu í byrjun aprílmánaðar. Hrafnhildur hefur tekið virkan þátt í starfi Félags bókagerðarmanna undanfarin ár og þekkir því vel til þess hver verkefni ungs fólks í verkalýðshreyfingunni eiga að vera. „Það er mikilvægt að hafa vettvang fyrir ungt fólk því það er stór hópur á

vinnumarkaði og á hafa áhrif á það hvernig fjallað er um þeirra mál. Ungt fólk á að taka þátt í að móta framtíð sína á vinnumarkaði og þess vegna þarf verkalýðshreyfingin að fá ungt fólk til starfa. Verkalýðshreyfingin mætti sömuleiðis taka upp starfhætti sem höfða meira til ungs fólks í dag.“

Að mati Hrafnhildar eru verkefni vettvangs fyrir ungt fólk innan ASÍ að fræða ungt fólk á vinnumarkaði um réttindi þeirra og skyldur og beita sér í þeim málaflokkum sem varða ungt fólk t.d. menntamálum, húsnæðismálum og öðrum velferðarmálum sem snerta ungar barnafjölskyldur í dag. „Það er mikilvægt að þessi hópur sé leiðandi í því að móta framtíð þjóðarinnar en taki ekki einungis við því sem kynslóðirnar sem á undan komu sættu sig við.“

**GAMAN AÐ VERA HLUTI
AF UPPBYGGJANDI VERKEFNI**
Undir þetta tekur Stanislaw Bukowski sem setið hefur í stjórn Eflingar stéttarfélags

undanfarin misseri. „Það getur verið erfitt fyrir ungt fólk að stíga sín fyrstu skref á vinnumarkaði, koma sér upp húsnaði og stofna fjölskyldu. Þetta krefst mikillar orku og seiglu og krafa á vinnumarkaði um reynslu og menntun gerir fyrstu skrefin ekki auðveldari. Það er mikilvægt að litið sé á unga fólk ið sem virka þáttakendur á vinnumarkaði og mikilvægan hluta samfélagsins.“

Stanislaw hvetur ungt fólk til þátttöku í starfi stéttarfélaganna og segir að starfið hafi reynst sér bæði skemmtilegt og gefandi. „Ég hef tekið þátt í ýmsum verkefnum innan Eflingar m.a. vinnu sem fylgir kjarasamningsgerð og það finnst mér bæði krefjandi og skemmtilegt. Það er nefnilega mjög góð tilfinning að vera hluti af þessu uppbryggiandi verkefni þar sem margir einstaklingar koma saman til að ná sem bestum árangri í kjaramálum. Þekking mín, skilningur og reynsla af verkalýðsmálum hefur því aukist umtalsvert á undanförnum misserum.“

NÁM ALLA ÆVI

Námskeið og þjónusta sem tekur mið af þörfum atvinnulífsins

Námskeið í Norðurlandamálum

Mímir-símenntun býður upp á námskeið í norsku, sánsku og dönsku sem henta vel fyrir iðnaðarmenn sem flytjast þurfa búferlum um lengri eða skemmti tíma vegna vinnu.

Íslenskukennisla fyrir útlendinga á vinnustöðum

- Fléttad er saman almennum orðaforða og starfstengdum þar sem megináhersla er lögð á skilning og þjálfun í töluðu máli.
- Fjölbreyttar kennsluaðferðir þar sem allir fá tækifæri til að njóta sín.

Náms- og starfsráðgjöf á vinnustað

Mímir-símenntun veitir náms- og starfsráðgjöf fyrir fullorðið fólk á vinnumarkaði. Vinnustaðir geta óskað eftir að náms- og starfsráðgjafar komi og kynni þjónustuna meðal starfsmanna. Í framhaldi af kynningu er boðið upp á einstaklingsviðtöl sem geta farið fram á vinnustað eða húsnæði Mímis. Þjónustan er vinnustaðnum að kostnaðarlausu.

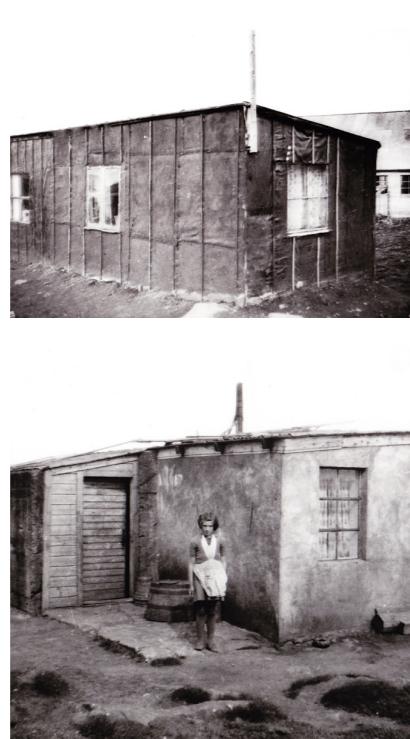

MÍMIR
símenntun

ASÍ 95 ára

Myndateksi: Sumarliði Ísleifsson sagnfræðingur

Móttaka Nóbelskáldsins»

Þegar Halldór Kiljan Laxness kom til Íslands með Gullfossi hinn 4. nóvember 1955 eftir að hafa fengið Nóbelsverðlaunin í bókmenni. Var honum vel fagnað, þó hvorki af fulltrúum borgarstjórnar Reykjavíkur né ríkistjórnar, og hvergi blakti fáni við hún á opinberum byggingum. Vinnan, blað ASÍ staðhæfði kaldhæðnislega að það væri vegna þess að „allir opinberir fánar voru í þottvið pennan dag!“ Hannibal Valdimarsson, forseti ASÍ, bauð skáldið velkomið. Hann sagði m.a. í ávarpi sínu: „Ég tel fara vel á því, að samtök listamanna og alþýðu fagni þér, er þú stígur á land. En það gera fleiri – það gerir þjóðin öll: verkamaðurinn við vinnu sína, sjómaðurinn á hafinu, bónindinn að búi sínu, iðnaðarmaðurinn við iðju sína.“

«Húsakynni alþýðunnar

Húsnaðismál verkafolks hafa frá öndverðu verið eitt mikilvægasta málefni verkalyðshreyfingarinnar. Öfremdarástand ríkti í þessum málum á fyrstu áratugum 20. aldar hér á landi, ekki síst vegna þess að fólk í þéttbýli fjölgæði hratt en byggingar á íbúðarhúsnæði voru ekki í takt við þær breytingar. Húsnaðisvandamál verkafolks voru einkum af þrennum toga: há húsaleiga, þróng og slæm húsakynni og loks öryggisleysið. Dæmi voru um að fjölskyldur, 6-8 manns, byggju í eins herbergis íbúðum þar sem upphitun var lítl eða engin og saggi í hverju horni. Sumar fjölskyldur bjuggu jafnvel í kofum sem voru kannski ekki nema 5-6 fermetrar og loftþæðin ekki nema 1,7 metrar. Á Ísafirði bjó fólk árið 1922, í skúrum og úthúsum, sem ekki eru einu sinni fokheldir og konur ala þar börn sin í hrið og vetrarveðrum. Prátt fyrir að þörfin væri brýr var ekki gert verulegt átak í þessum efnunum fyrir en með verkamannabústöðunum, en hinir fyrstu voru teknir í notkun í Reykjavík árið 1933.

«Orlofsmál

Á öndverðu 21. old finnst flestum starfstéttum sjálfsgagt að fá orlof í nokkrar vikur frá stærfi sínu. En leiðin að þeim réttindum hefur verið löng. Í kjarasamningum árið 1914 höfðu prentarar fengið þeiri kröfu framengt að þeir mættu taka sér þriggja daga launalaust orlof og í kjarasamningum 1916 náðist sá árangur að samið var um þriggja daga orlof á launum. Fjórum árum síðar var orlofið lengt um helming. Lög um orlof sem sampykkt voru á Alþingi árið 1943 voru byltingarkennnd breyting fyrir marga. Samkvæmt þeim áttu allir sem unnu fá annara þjónustu að fá orlof í 12 daga árlega á fullum launum. Fullyrt var að miklir annamarlar væru á því að verkafólk gæti notið orlofs, „svo sem skortur á farartækjum, dvalarstöðum, hentugum útbúnaði og leiðbeiningum um ferðalög“. Setning orlofslaganna varð einmitt til þess að farið var að gefa þessum málefnum meiri gaum. Árið 1941 keypti Hið íslenska prentarafélag jörðina Miðdal í Laugardal og Byggingarfélög prentara byggði þar bústaði fyrir félagsmenn sína. Ónnur verkalyðsfélög töku minni skref en sennilega mjög í takt við þarfir félagsmanna og eigin getu. Um miðja 20. öldina keypti t.d. Verkalyðsfélög Akraness einfaldlega 10-15 tjöld og 30 svefnþoka og leigði félagsmönnum sínum.

Verfallsvarsla við Kassagerðina árið 1961»

Á þingi ASÍ árið 1960 voru gerðar kröfur um verulegar launahækkanir, enda væri ekki hægt að búa við óbreytt kaup „við aðra eins dýrtiðarmögnum og orðið hefur síðastliðið ár“, en gengi krónunnar hafði verið fellt hressilega í febrúar 1960. Verkalyðshreyfingin átti í viðræðum við ríkisstjórn og atvinnurekendur á fyrri hluta árs 1961 og krafðist þess að kjaraskerðingin yrði bætt, en þeim lauk um vorið án niðurstöðu. Þá höfðu um 20 verkalyðsfélög boðað verkfóll og sumarið 1961 varð verfallsasumur. Á þessari mynd má sjá verfallsverði Dagsbrúnar við Kassagerðina í Reykjavík. Bíl hefur verið lagt fyrir skemmuðyr, væntanlega til þess að koma í veg fyrir útkeyrslu. Sjá má Guðmund J. Guðmundsson, síðar formann Dagsbrúnar, skaga upp úr hópnum fyrir miðri mynd.

«Á síldarplani

Þessi mynd sýnir síldarplan á Neskaupstað, líklega á sjötta áratugnum. Þarna er fjöldi fólk við vinnu, aðallega konur en líka karlar og börn. Sjávarútvegur var í upphafi grunnur íslenskrar verkalyðshreyfingar, sjómenn, verkakonur og verkmenn voru kjarni hreyfingarinnar langt fram eftir 20. old og verkalyðsfélög þessa fólkus voru öflugust aðildarfélaga ASÍ. Fólk sem vann við verslun og skrifstofustörf átti ekki innangengt í ASÍ fyrir en eftir 1960. Störf við fiskverkun voru erfð og oft kuldaleg. Síldarstúlkur gátu orðið handluma vegna sára og ígerða og var ástaðan iðulega áta í síldinni en þegar þannig stóð á þurft ekki nema smágat á vettlingi til að „valda fleiðrum og sárum á viðkvæmri húð. Þegar salt, síldarkrydd og saltpétur kemur í fleiðrin verður sársaukinn illpolandi og sárin dýpka og stækka“. Það var ekki fyrr en um miðja öldina sem farið var að útvega síldarstúlum gummivettlinga þeim að kostnaðarlausu.

1. maí »

Fyrsti maí varð lögskipaður frídagur árið 1966, löngu síðar en í ymsum nágrannalöndum okkar, t.d. varð 1. maí almennur frídagur í Svíþjóð 1938. Var það eins konar gjöf og viðurkenning ríkisstjórnarinnar til Alþýðusambandsins í tilefni hálfra aldar afmælis ASÍ árið 1966. Þessi mynd er af 1. maí göngu árið 1956. Þá var ofarlega á baugi að draga úr laununum karla og kvenna eins og sjá má af krófuspjöldum og krafist var einingar innan verkalyðssamtakanna. En einnig má sjá þarna kröfur annars eðlis: „Handritin heim“ var meðal helstu krafna verkalyðssamtakanna árið 1956.

6 ástæður fyrir því að ASÍ vill jafna lífeyrisréttindi

Sem betur fer lifum við flest það lengi að við látum af störfum á vinnumarkaði og setjumst í helgan stein. Nú eða ekki. Því ef heilsan er góð og fjárhagurinn í lagi taka við ár með frítíma fyrir áhugamál, ferðalög og önnur skemmtilegheit. Alla starfsævina leggum við fyrir í lífeyrissjóði til að hafa tekjur á ævikvöldinu. Lífeyrismál skipta okkur því öll máli. Ein af kröfum ASÍ í kjaraviðræðunum í veturnar var jöfnun lífeyrisréttinda á opinbera- og almenna vinnumarkaðnum.

1 Hvers vegna telur ASÍ nauðsynlegt að jafna lífeyrisréttindi í landinu?

Umtalsverður munur er á lífeyrisréttindum þeirra sem vinna hjá hinu opinbera og þeim sem starfa á almennum vinnumarkaði. Sem dæmi má nefna að launamaður á almennum vinnumarkaði sem í dag byrjar að greiða í lífeyrissjóð 25 ára gamall og hefur að meðaltali 300.000 krónur í mánaðarlaun alla starfsævina getur væntast þess að fá um 190.000 krónur í mánaðarlegan ellilífeyrir fari hann á eftirlaun 67 ára en starfi hann hjá hinu opinbera fær hann hins vegar um 280.000 krónur í eftirlaun.

2 Geta ríki og sveitarfélög staðið við skuldbindingar sínar í opinbera lífeyriskerfinu?

Nauðsynlegt er að gera áætlun um það hvernig ríki og sveitarfélög hyggjast á næstu árum og áratugum greiða niður þær skuldbindingar sem safnast hafa upp í sjóðum opinbera starfsmanna. Fyrirsjáanlegt er að greiðslubyrði þessara skuldbindinga mun reyna á fjárhag opinbera aðila en mikilvæg forsenda frekari skuldasöfnun í lífeyrissjóðum opinbera starfsmanna. Það þarf að gera opinbera kerfi sjálfbært þannig að það lendi ekki sem aukin skattbyrði á komandi kynslóðum. Verði það ekki gert er ljóst að lífeyrisskuldbindingar hins opinbera munu í náinni framtíð leiða til óhóflegra skattahækkan og verða veruleg ógn við mennta-, velferðar- og heilbrigðiskerfið þar sem sífellt meiri fjármunir fara til að halda lífeyriskerfinu uppi.

3 Hversvegna eru opinberir starfsmenn með betri lífeyrisréttindi en launafólk á almennum markaði?

Hjá opinbera starfsmanninum eru lífeyrisréttindin föst sem þýðir að ávöxtun og staða lífeyrissjóðsins sem hann greiðir til hafa engin áhrif á réttindi hans. Ef sjóðurinn ræður ekki við að borga réttindin, t.d. vegna slæmrar ávöxtunar, aukins kostnaðar vegna vaxandi örorku eða hækkandi lífaldurs, þá eru þau tryggð með bakábyrgð ríkis og sveitarfélaga og mismunurinn er greiddur úr sameiginlegum sjóðum. Lífeyrissjóðir almenns launafólks hafa hins vegar enga slíka bakábyrgð og verða samkvæmt lögum að vera sjálfbærir. Þetta þýðir að réttindi ráðast af því hversu vel gengur að ávaxta sjóðinn. Ef vel gengur aukast réttindi en ef illa gengur verður sjóðurinn að skerða lífeyrisréttindi sjóðfélaganna.

Óréttlætið sem í þessu felst kom berlega í ljós eftir fjármálahrunið. Lífeyrissjóðir almenns launafólks þurftu lögum samkvæmt að skerða réttindi sjóðfélaga sinna umtalsvert til að rétta stöðu sjóðanna. Á sama tíma stóðu réttindi opinbera starfsmanna óhöggud. Almennu launafólk er þannig bæði gert að taka á sig skerðingu á eigin réttindum og mæta auknum álögum (skattahækjunum) til að standa undir óhöggudum réttindum opinbera starfsmanna. Opinberu lífeyrissjóðirnir urðu nefnilega ekkert síður en almennu sjóðirnir fyrir áföllum í kjölfar hrunsins. Við þetta óréttlæti verður ekki búið. Því gerði ASÍ þá kröfu á stjórvöld í síðustu kjarasamningum að þau viðurkenni þennan mismun og fallist að hann þurfi að leysa með framlögum úr ríkissjóði á næstu árum þannig leiðréttu megi þann mikla mun á lífeyrisréttindum landsmanna sem af þessu hlýst.

4 Stendur lífeyriskerfi opinberra starfsamanna undir sér eins og almenna lífeyrissjóðakerfi?

Nei, í árslok 2009 voru lífeyrisskuldbindingar umfram eignir í lífeyrissjóðum opinberra starfsmanna tæplega 500 milljarðar króna. Þá er ekki litið til stöðu áunninna lífeyrisréttinda æðstu embættismanna, alþingismanna og ráðherra. Þetta er svipuð upphæð og öll útgjöld ríkisins í ár. Stærstur er vandinn í eldri deildum opinberu sjóðanna, s.k. B-deildum, þar sem þeir starfsmenn sem voru í starfi fyrir árið 1997 eiga réttindi. Þar var hallinn í árslok 2009 um 392 milljarðar og um 43 milljarðar í eldri deildum hjá sjóðum sveitarfélaganna.

Halli eldri deildanna hefur vaxtið hratt á undanförnum árum með nýjum skuldbindingum sem einkum má rekja til hinnar s.k. eftirmannsreglu. Þessi regla felur í sér að lífeyrissjóðslur úr B-deildum eru ekki verðtryggðar með vísitölu neysluverðs, líkt og hjá almennu lífeyrissjóðunum, heldur fylgia þær breytingum á dagvinnulaunum opinbera starfsmanna. Þannig leiða nýjar launahækkanir hjá hinu opinbera til þess að lífeyrisréttindi allra þeirra sem eiga réttindi í eldri deildum sjóðanna aukast og þar með skuldbindingar lífeyrissjóðsins. Þetta kerfi er ekki sjálfbært. Að óbreyttu mun þessi skuldbinding halda áfram að aukast og verða óviðráðanleg.

5 Er ASÍ með kröfur um skerðingu á þeim lífeyrisréttindum sem opinberir starfsmenn hafa þegar unnið sér inn?

Nei, ASÍ hefur lagt að það mikla áherslu að staðinn verði vörður um þau réttindi sem opinberir starfsmenn hafa þegar unnið sér inn. ASÍ hefur jafnframt talið það óumflyjanlegt að stöðva frekari skuldasöfnun með því að gera lífeyriskerfi sjálfbært vegna ávinnslu réttinda í framtíðinni og hvatt til þess að samtök opinberra starfsmanna gangi til samninga um það.

6 Hvað vill ASÍ að þessi jöfnun lífeyrisréttinda eigi sér stað á löngum tíma?

ASÍ setti það sem forsendu í viðræðum um kjarasamninga í veturnar að teknar verði ákvæðanir um eitt samræmt, sjálfbært lífeyriskerfi sem tryggi öllum landsmönnum sömu lífeyrisréttindi. Ljóst er að til þess að svo megi verða þarf íslenskt atvinnulíf langan aðlögunartíma svo þetta leiði ekki til lakari samkeppnisstöðu og færri starfa og því er krafan sú að iðgjöld atvinnurekenda í lífeyrissjóði hækki í áföngum á næstu árum.

ISNIC

**Landslénið .is
óskar launþegum
til hamingju
með daginn**

Höfðatúni 2 – 105 Reykjavík – S: 578 2030 – intis.is

Efling-stéttarfélag vinnur fyrir þig

- Sterkari saman! -

Efling-stéttarfélag • Sætúni 1 • Sími 510 7500 • www.efling.is

EFLING
stundur með þér

Vilt þú verða trúnaðarmaður á þínum vinnustað?

Það eru meira en 70 ár frá því að ákvæði um trúnaðarmenn á vinnustöðum voru færð í lög á Íslandi. Á vinnustað þar sem 5 eða fleiri starfa hefur stéttarfélag rétt til að tilnefna trúnaðarmann en hlutverk hans er að gæta þess að atvinnurekandi brjóti ekki á réttindum starfsmanna sinna. Starf trúnaðarmannsins er því ábyrgðarstarf.

Hvert er hlutverk trúnaðarmanns á vinnustað?

Hlutverk trúnaðarmanna er að gæta þess að kjarasamningar séu virtir af atvinnurekanda og að ekki sé gengið á félagslegan eða borgaralegan rétt launamanna. Trúnaðarmáðurinn starfar í umboði stéttarfélagsins á sínum vinnustað og er tengiliður milli félagsins og starfsmanna. Hann er einnig tengiliður milli starfsmanna og vinnumarkaði reynir oft að trúnaðarmenn og er mikið til þeirra leitað með margvisleg málafni og ósk um úrlausnir. Þeir purfa því oft að koma málum í farveg sem heyra ekki

beint undir starfssvið þeirra.

Hvernig verður maður trúnaðarmaður?

Með því að bjóða þig fram. Samkvæmt lögum og kjarasamningum er heimilt að kjósa einn trúnaðarmann á vinnustað þar sem starfsmenn eru að lágmarki 5 og upp að 50 og two ef starfsmenn eru fleiri en 50. Oftast eru það starfsmenn hvers vinnustaðar sem kjósa sér trúnaðarmann. Stéttarfélögin aðstoða oft við slíkar kosningar. Ef ekki tekst að kjósa trúnaðarmann þá getur félagið tekið ákvörðun um hver skuli tilnefndur.

Í hverju felst nám trúnaðarmanns?

Nám trúnaðarmanna felst í því að kynnast því laga-og kjarasamningsumhverfi sem þeir eru að verja. Upplýsingar um réttindi og skyldur á vinnumarkaði liggja viða og fer fram þjálfun í að finna þær og upplýsa samstarfsmennina. Þetta er umhverfi sem er flókið og tekur sífelldum breytingum og því er ógjörningur að læra það utan að þar fer einnig m.a. fram þjálfun í samtals-

tækní, samskiptum, ræðumennsku, samningatækni, hagfræði, lestri launaseðla og vinuskýrslna. Námið er viðurkennt af menntamálaráðuneytinu og fæst metið til eininga á framhaldsskólastigi.

Sækir maður námskeiðin á vinnutíma?

Trúnaðarmannanámið fer fram í vinnutímanum og hefur trúnaðarmaður heimild til að verja 1-2 vikum á ári í nám og heldur hann launum sínum á meðan. Einnig á hann rétt á því að sækja ráðstefnur og fundi án skerðingar á launum. Kostnaður við námið skiptist á milli viðkomandi stéttarfélags og Félagsmálaskóla alþýðu.

Á trúnaðarmaður á hættu að verða refsá af sínum atvinnurekanda ef hann er „óþægur ljár í þúfu“?

Sá sem gegnir starfi trúnaðarmanns er að standa vörð um réttindi sinna samstarfsmanna á vinnustaðnum. Hann er í þeirri stöðu að ná samkomulagi og miðla málum og það gefur auga leið að hann getur lent í erfiðri stöðu, sérstaklega ef viðkomandi atvinnurekandi brýtur á starfsfólk. Samkvæmt 11. gr. laga nr. 80 frá 1938, þar sem starf trúnaðarmanna er lögfest segir:

„Atvinnurekendum og umboðsmönnum þeirra er óheimilt að segja trúnaðarmönnum upp vinna vegna starfa þeirra sem trúnaðarmanna eða láta þá á nokkurn hátt gjalda þess, að stéttarfélag hefur falið þeim að gegna trúnaðarmannsstörfum fyrir sig.“

Er erfitt að vera trúnaðarmaður?

Það er algengur misskilningur að það sé hluverk trúnaðarmanna að taka á persónulegum ágreiningi milli starfsmanna, samstarfssörðugleikum eða vandamálum á vinnustað, en það er einmitt það sem flestir hræðast þegar falast er eftir því að þeir taki að sér starf trúnaðarmanns. Slíkum ágreiningi á að vísa til yfirmanna.

Trúnaðarmaðurinn

Nafn: Brynjar Ingi Magnússon

Vinnustaður: Flugfjarskiptadeild Ísavík

Félag: Rafiðnaðarsamband Íslands

Afhverju ákvaðst þú að verða trúnaðarmaður á þínum vinnustað?

Ég ákvað að bjóða mig fram vegna þess að ég vildi prófa eitthvað nýtt. Ég leit á þetta sem áskorun sem gaman væri að takast á við og gott að fá þetta í reynslubankann.

Hvaða kostum þarf góður trúnaðarmaður að vera búinn?

Góður trúnaðarmaður þarf að vera góður hlustandi fyrst og fremst. Ég tel að heiðarleiki og hreinsklini séu líka góðir kostir fyrir trúnaðarmann. Þannig skapar maður traust á milli sín og skjólstaðinga sinna sem er nauðsynlegt í þessu starfi.

Er krefjandi að vera trúnaðarmaður?

Já það getur verið krefjandi, sérstaklega þar sem um er að ræða fólk sem þú hefur unnið með, jafnvel í mörg ár. Þá verður traustið að vera til staðar svo að fólk geti komið til þín í trúnaði.

Hverskonar mál er algengast að þú þurfir að eiga við?

Ég er nú ekki búinn að vera lengi trúnaðarmaður þannig að ég hef ekki fengið mikið af málum inn á mitt borð. Í dag eru viðræður um launakjör fyrirferðamiklar en sem trúnaðarmaður þá er ég í forsvari fyrir mína félagsmenn.

Heldur þú að álag á trúnaðarmenn hafi aukist eftir að atvinnuástandið versnaði og kreppan skall á?

Ég hef ekki tekið eftir því á mínum vinnustað. Sjálfsgagt er það misjafnt á milli vinnustaða. Það gæti líka allt eins virkað í hina áttina, fólk er kannski hrætt um að missa vinnuna sína og því koma kannski færri vandamál upp á yfirborðið.

Getur þú mælt með starfi trúnaðarmanns á vinnustað?

Já ég get hiklaust mælt með þessu. Þetta er þroskandi og skemmtilegt starf. Ég mæli einnig hiklaust með því að nýr trúnaðarmenn sæki trúnaðarmannámskeiðin hjá Sigurlaugu í Félagsmálaskólanum. Ég hef lært mikið á þeim og haft gaman af.

Málefni mikilvægari en forystufólkið

Segir Signý Jóhannesdóttir nýr varافorseti ASÍ

Signý Jóhannesdóttir var kjörin varaforseti ASÍ á ársfundi Alþýðusambandsins í október 2010. Signý tók við embættinu af Ingibjörgu R. Guðmundsdóttur sem lést á síðasta ári eftir skammvinn veikindi. Signý er formaður Stéttarfélags Vesturlands og hún hefur stýrt undanförnum ársfundum ASÍ af mikilli röggsemi. En hver er þessi kona sem nú situr á varaforsetastóli í Alþýðusambandinu.

FÉLAGSLEG RÉTTINDI HAFA FLEST KOMIÐ Í GEGNUM STÉTTARFÉLÖGIN

Ég er fædd og uppalin á Siglufirði og bjó þar nær óslitið í hálfa öld. Stofnaði heimili rétt 17 ára með Þórði Björnssyni jafnaldra mínum. Við eignuðumst 4 börn á 9 árum, þríja stráka og eina stelpu. Barnabörnin eru orðin fimm, auk tveggja sem hafa fylgt tengdabörnunum. Þegar ég var beðin um að gefa kost á mér til formennsku í Verkalýðsféluginu Vökum vorið 1995, þá var ég ekki lengi að hugsa mig um. Því starfi gegndi ég í nærrí 13 ár. Þegar eiginmaðurinn kom í land eftir 30 ár á sjónum var fátt um vinnu fyrir hann á Sigló, þannig að hann settist að í höfuðborginni. Um svipað leiti hafði atvinnulífið á Siglufirði breyst gríðarlega,

fyrirtæki höfðu lagt upp laupana og störfum hafði fækkað. Niðurstaðan varð því sú að sameina deildir Vökum við félögum í Eyjafirði. Það tel ég að hafi verið gæfuspor og í raun hafi allir haft hag af breytingunum. Þegar það varð opinbert að ég væri að hætta hjá Vökum, kom Sveinn Hálfðánarson að málí við mig og spurði hvort ég gæti hugsað mér að setjast að í Borgarnesi og taka við starfi hans hjá Stéttarfélagi Vesturlands. Ef satt skal segja þá fannst mér hugmyndin fráleit í fyrstu, en ég sló til og hér hef ég verið í rúm þrjú ár og líkar vel.

Hver er staða stéttarfélaga á Íslandi?

Hún er í raun mun sterkari en virst gæti ef menn læsu bara blöðin. Þar er vinsælt að halda á lofti mynd af sundurleitum hópi, sem ekki er að vinna fyrir alþýðuna. Í raun eru stéttarfélögum út um allt land að vinna frábært starf. Við þurfum ekki að nefna nema tvö verkefni sem verkalyðshreyfingin hefur tekið sér fyrir hendur á síðustu árum.

Fyrst eru það menntamálin, en með tilkomu fræðslusjóðanna upp úr 2000 hefur orðið bylting í fullorðinsfræðslu í landinu, hennar var full þörf. Síðan er það Virk, starfsendur-hæfingarsjóðurinn, sem ekki mun valda minni straumhvörfum þegar fram í sækir. Ég tel reyndar að bæði þessi verkefni séu mjög tengd því að styrkja stöðu verkaþólkans á vinnumarkaði. Þannig er það líka ef við skoðum söguna. Félagsleg réttindi hafa flest komið í gegnum stéttarfélögum. Oftast eftir ómælda baráttu.

LAUNAFÓLK HEFUR EKKI HLAUPIST UNDAN ÁBYRGÐ

Það hefur margt áunnist í hundrað ára sögu íslenskrar verkalyðsbaráttu, en hvar þarf helst að sækja fram að þínu mati?

Fyrir hvað stendur íslensk verkalyðshreyfing? Hún stendur í raun fyrir þessi gömlu gildi, jafnrétti, frið og braðralag. Ef ég gerist mjög tilfinningarárk og leita jafnframt að einu orði yfir það sem mér finnst, þá segi ég „mennska“.

ASÍ þakkar eftirtoldum aðilum dyggan stuðning

ASÍ þakkar eftirtöldum aðilum stuðning

Reykjavík	Utanríkisráðuneytið
Ísfrost ehf.	Rauðarárstíg 25
Funahófða 7	Útfarþjónusta
Blaðmannafélag Íslands	Rúnars Geimundssonar
Síðumúla 23	Fjarðarási 25
DS lausnir ehf.	Veitingahúsið Jómfrúin
Súðavogi 7	Lækjargótu 4
Eignamiðunin R.vík og Mosfellsbæ	Verkstjórafélag Reykjavíkur
Síðumúla 21	Skipholi 50d
Ernst & Young hf.	Viðskiptastofan
Borgartúni 30	Ármúla 21
Félag flugumsjónarmanna á Íslandi	
Flügger	
Stórhófða 44	
Gjögur hf.	
Kringlunni 7	
Glófaxi hf.	
Ármúla 42	
Grund, dvalar- og hjúkrunarheimili	
Hringbraut 50	
Halldór Jónsson ehf.	
Skuťuvogi 11	
Hrafnistuheimilin	
Hafnarfirði og Reykjavík	
Hugsmiðjan ehf.	
Snorrabraut 56	
Ísaga hf.	
Breiðhófða 11	
Íslenska Gámafelagið ehf.	
Gufunesi	
Kjöthöllin ehf.	
Skipholi 70 og Háaleitisbr. 58-60	
KPMG hf.	
Borgartúni 27	
Lagnalagerinn ehf.	
Fosshálsi 27	
Landsnet hf.	
Gylfaflot 9	
Landssamband löggreglumanna	
Grettisgötu 89	
Landssamtök sauðfjárbaðna	
Hagatorgi Bændahöll	
Lifland	
Kongóðum 5	
Loftstokkahrainins.is	
Garðhúsum 6	
Mennta- og menningarmálaráðun.	
Sölvhólsgötu 4	
Merkismenn ehf.	
Ármúla 36	
Múlakaffi	
Hallarmúla	
Neytendasamtökin	
Hverfisgötu 105	
NM ehf.	
Brautarholi 10	
Nói-Sírius hf.	
Hesthálsi 2-4	
Ný ökuskölinn ehf.	
Klettgróðum 11	
Oliudreifing ehf.	
Gelgjutanga	
Póstmannafélag Íslands	
Grettisgötu 89	
Reykjavíkurborg	
Ráðhúsinu	
Sjálfstæðisflokkurinn	
Háaleitisbraut 1	
Slaturfélag Suðurlands svf.	
Fosshálsi 1	
Slökkvilið höfuðborgarsvæðisins	
Skógarhlíð 14	
Snæland Grímsson ehf.	
Langholtsvegi 115	
Stál-Tech ehf.	
Tunguhálsi 10	
TEG endurskoðun ehf.	
Grensásvegi 16	

H.H. Smiði ehf.	Pórberg hf.
Bakkalág 20	Strandgötu
Marver ehf.	Egilssstaðir
Stafholti	Barri hf. Gróðrarstöð
Sílfell ehf.	Valgerðarstaðir 4
Skipastið 13	Hitaveita Egilssstaða og Fella ehf.
Verkalyðsfélag Grindavíkur	Einhleypingi 1
Vlkbraut 46	P.S. Verktakar ehf.
Sandgerði	Miðási 8-10
Fiskmarkaður Suðurnesja hf.	
Hafnargötu 8	
Flugfískur hf.	
Holtsgötu 37	
K & G ehf.	
Hafnargötu 9	
Verk- og tölvujónustan ehf.	
Holtsgötu 24	
Verkalyðs og sjómannafélag Sandgerðis	
Tjarnargötu 8	
Garður	
Sveitarfélagið Garður	
Sunnubraut 4	
Mosfellsbær	
Nonni litli ehf.	
Þverholti 8	
Akranes	
Sýslumannsembætti á Akranesi	
Stillholti 16-18	
Stykkishólmur	
Tindur ehf.	
Hjallatanga 10	
Grundarfjörður	
Ragnar og Ásgeir ehf.	
Sólvolum 7	
Ólafsvík	
Fiskiðjan Bylgja hf.	
Bankastræti 1	
Hellissandur	
KG Fiskverkun ehf.	
Melnesi 1	
Sjávaríðjan Rifi hf.	
Hafnargötu 8	
Ísafjörður	
Bæjarskrifstofur Ísafjarðarbæjar	
Hafnarstræti 1	
Hafnarfjörður	
Hafnarfjardarbær	
Strandgötu 6	
Hvalur hf.	
Hafnarfirði,	
Probygg ehf.	
Hvammabráut 4	
Spennubreytar	
Trönuháruni 5	
Spírall prentþjónusta ehf.	
Bæjarháruni 20	
Starfsmannafélag ÍSAL	
Straumsvík	
Trésmiðjan okkar ehf.	
Lýngbergi 19a	
Útvík hf.	
Eyrartröð 7-9	
Vogar	
Vélmíðjan Altak ehf.	
Jónsvör 5	
Reykjanesbær	
Grímsnes ehf.	
Steinási 18	
Happi hf.	
Hafnargötu 90	
Húsanes ehf. byggingarverktakar	
Hafnargötu 91	
IceMar ehf.	
Hafnargötu 17	
Rammagerðin ehf.	
Keflavíkurflugvelli	
Verslunarmannafélag Suðurnesja	
Vatnnesvegi 14	
Grindavík	
Grindavíkurbær	
Vlkbraut 62	
Tálknafjörður	

Dynamics™ NAV í áskrift

Dynamics™ NAV í áskrift

maritech
- tryggir þér samkeppnisforskat

Hagkvæm og sveigjanleg lausn

Microsoft Dynamics NAV í áskrift er hagkvæm og þægileg nýjung sem gefur kost á viðskiptalausnum í mánaðarlegri áskrift.

Greitt er mánaðarlegt gjald fyrir hugbúnað, uppfærslu- og þjónustugjöld. Innifalið er vistun á gögnum, afritun, öryggisvarnir og SQL gagnagrunnur.

Síminn sér um vistun og afritun á gögnum í fullkomnu tæknumhverfi.

Maritech býður staðlaðar Microsoft Dynamics NAV lausnir auk fjölda sérlausna fyrir íslenskan og alþjóðlegan markað.

Maritech tryggir þér samkeppnisforskat.

LEIDANDI Í 40 ÁR

RAFIÐNAÐARSAMBAND
ÍSLANDS

Rafiðnaðarsamband Íslands er starfsgreinasamband 6.500 félaga í 10 aðildarfélögum um land allt.

RSÍ gætir hagsmuna félagsmanna og fjölskyldna þeirra gagnvart atvinnurekendum og stjórnvöldum.

RSÍ á og rekur 42 orlofshús og íbúðir á 13 stöðum á landinu ásamt íbúðum í Kaupmannahöfn og á Spáni.

RSÍ á öflugasta verkfallssjóð stéttarfélaga hér á landi. Sjá allt um RSÍ á rafis.is